

V АНАЛИЗА ЕФЕКТА

Уочени су следећи проблеми на које ће реализација предложеног Закона имати значајан утицај:

а) сигурно складиштење пољопривредних производа је нарочито значајно за складиштење стратешких државних резерви житарица и уљарица, односно омогућило би се чување и продаја ускладиштеног пољопривредног производа током целе године, с обзиром да се цена пољопривредног производа повећава протицањем времена од жеве/бербе.

б) Недовољан је обим краткорочних кредита према пољопривредном сектору. Пољопривредни проивођачи имају могућност да користе робни запис као залогу при добијању краткорочних кредита.

в) Слабо развијено дневно/спот тржиште житарица и уљарица што има за последицу непостојање референтне дневне/спот цене за житарице и уљарице која се користи при трговини робним дериватима. Развој будућег теминског тржишта пољопривредних производа у Републици Србији (кеш форворди, фјучерси, опције) у великој мери зависи од увођења робних записа, обзиром да се у земљама у којима постоји терминско тржиште робни запис користи приликом затварања терминских уговора који се реализују испоруком робе.

На наведени проблем робни записи утичу поспешивањем дневне трговине ускладиштених пољопривредних производа, с обзиром да непосредно поверење купца и продавца није потребно из разлога што постоје гарнције пословања јавних складишта, као и редовне и ванредне контроле од стране инспекцијских органа Министарства које гарантују за количину и квалитет пољопривредног производа наведеног у робном запису («персонално поверење се помера ка институционалном«).

г) Овим Нацртом закона потпомаже се интеграција тржишта пољопривредних производа у регионална и светска тржишта, обзиром да је управо уређење тржишта пољопривредних производа путем робних записа један од основних услова наведених интеграција.

Циљеви који ће се постићи доношењем Закона су усмерени на решавање напред наведених проблема везаних за тржиште пољопривредних производа и краткорочно кредитирање у пољопривредном сектору.

Пре израде Нацрта Закона разматране су и друге могућности за решавање наведених проблема у пољопривредном сектору. Само систем робних записа може адекватно решити наведене проблеме што је показала и пракса земаља са развијеним и савременим пољопривредним сектором.

Доношење Закона је најбоље решење за наведене проблеме из разлога што је систем робних записа компатибилан и опште прихваћен систем. Систем робних записа је подржан и од стране Европске уније која је преко Европске банке за обнову и развој подржала системе робних записа у европским транзиционим земљама путем кредитних линија са једном милијардом еура закључно са крајем 2005. године.

Реализација закона ће имати директан утицај на следеће учеснике:

- а) пољопривредне произвођаче који ће моћи да користе робни запис као колатерал за краткорочне кредите, сигурно складиштење пољопривредних производа, као и могућност једноставне продаје пољопривредног производа без премештања истог;
- в) банкарски сектор који ће добити могућност издавања краткорочних кредита уз смањени ризик;
- г) државне институције надлежне за послове чувања државних резерви житарица и уљарица, које ће добити могућност да наведене резерве сигурно складиште у јавним складиштима;
- д) трговци и берзе ће моћи да једноставно изврше промет робних записа уместо саме робе, што ће утицати и на повећан обим нарочито берзанске трговине пољопривредним производима.

Реализација овог Закона неће изазвати трошкове грађанима, привреди нити појединачним предузећима која нису укључена у послове јавног складиштења.

Трошкове спровођења Закона сnose у највећем делу јавна складишта кроз уплату средстава на годишњем нивоу за добијање и обнављање дозволе за рад, уплати средстава у Компензациони фонд. Ефекти реализације Закона кроз горе наведене позитивне ефекте, вишеструко премашују трошкове његове примене.

Реализација Закона стимулише појаву нових привредних субјеката и то савремених складишта за пољопривредне производе као и посредничких берзанских и ванберзанских субјеката. Такође се стимулише и тржишна конкуренција везана за промет пољопривредних производа јер ће се цена у већој мери формирати на берзи што даје већу транспарентност и утиче на сузбијање монополског понашања у трговини наведеним пољопривредним производима.

Јавна расправа о закону трајала је пет месеци. Током јавне расправе одржано је више састанака са великим бројем потенцијалних учесника којом приликом су имали могућност да писмено и усмено изнесу своје ставове.

Током примене Закона стриктно ће да се спроводе мере које су прописане Законом а предвиђена је и едукација пољопривредних произвођача, представника складишта за пољопривредне производе и представнике комерцијалних банака везано за област коју регулише овај Закон. Пажња ће бити посвећена и сарадњи са потенцијалним међународним донаторима да би се обезбедиле кредитне линије према робним записима што је до сада био случај у великом броју европских транзиционих земаља (Бугарска, Украјина, Словачка...). Планирано је и унапређење пратећих система за функционисање робних записа као што је Систем тржишних информација пољопривреде Србије.